

Forslag til budsjett 2021

Handlings- og økonomiplan 2021-2024

- Storsatsing på skole og oppvekst
- Bedre tjenester for de som trenger det mest
- Partnerskap for klima og miljø

Skattevedtak 2021

1.1 For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.

1.2 Eiendomsskatt:

- Utskrives med kroner 2,95 for hver kroner 1 000 av takstverdien på bolig- og fritidseiendommer.
- Utskrives med kroner 4,15 for hver kroner 1 000 av takstverdien på næringseiendom.
- Alle godkjente boligeneheter for eiendomsskatt gis et bunnfradrag på kroner 550 000.
- I henhold til overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 skrives det ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget (maskiner og utstyr i verk og bruk) redusert med tre syvendedel i 2021. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 6,05 promille.

Budsjettvedtak 2021

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens forslag til budsjettvedtak med endringer som spesifisert i tilleggsinnstilling 17.11.20, med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre.

Handlings- og økonomiplan 2021-2024

Bystyret gir sin tilslutning til kommunedirektørens innstilling til handlings- og økonomiplan 2021-2024 med endringer spesifisert i tilleggsinnstilling 17.11.20, med de endringer som følger av dette budsjettforslaget fra Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre.

Klimabudsjett

Bystyret vedtar forslag til klimabudsjett med tiltak, mål for reduksjon av klimagassutslipp og slutter seg til utslippsrammen for perioden 2021-2024 i tabell 3.1, jf kapittel 3.

Referanseåret for bystyrets mål om reduksjon i de direkte klimagassutslippene innenfor Trondheims kommunegrenser endres fra 1991 til 2009.

Innledning

Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre legger frem et budsjettforslag som legger vekt på å bruke de store pengene på de viktigste sakene. Budsjettforslaget har en sterk sosial profil for å hjelpe de som trenger det mest. Vi har grunnleggende tro på at mangfold og valgfrihet er viktig, der konkurranse gir bedre og rimeligere tilbud. Vårt mål er å bedre kvaliteten i de viktigste tjenestene innen helse, velferd og oppvekst. Vi må fornye og forbedre for å redusere klimautslippene, og finne de beste løsningene for miljøet. Det gjør vi best i samarbeid med byens forsknings- og kunnskapsmiljøer. Trondheim er en by for innovasjon. En by der næringslivet har forutsetninger for nyskaping og vekst, og der et sterkt kulturliv gir et godt bymiljø preget av opplevelser og mangfold.

En region i vekst

Den sterke veksten i Trondheimsregionen gir både muligheter og utfordringer. Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre mener det er viktig med balanse mellom private og kommunale aktører for å møte veksten med et bedre og mer variert tilbud. Frem mot 2030 må det etableres en rekke barnehager, skoler og institusjonsplasser i Trondheim. Kommunen bør samarbeide tettere med entreprenører for å bygge ut raskere og rimeligere enn i dag. Løsninger der private står for utbygging, der kommunen leier areal gjennom langsiktige leieavtaler må være en del av dette samarbeidet. Sosiale entreprenører kan bidra til innovasjon i offentlig tjenesteyting, og må møtes med velvilje i kommunen.

En sunn kommuneøkonomi

Trondheim kommune har et budsjett på over 16 milliarder kroner. Det meste av budsjettet er bundet opp i lovpålagte oppgaver, men budsjettet gir likevel et handlingsrom for å styrke kommunens viktigste oppgaver. Gjennom budsjettforslaget fra de blågrønne partiene gjøres tydelige prioriteringer som styrker tjenestetilbudet, samtidig som forslaget legger opp til at det i løpet av økonomiplanperioden betales om lag 1,3 milliarder kroner i ekstraordinære avdrag utover de lovpålagte minimumsavdragene.

Lavere eiendomsskatt

De blågrønne partiene vil redusere eiendomsskatten. Dette må skje gjennom en gradvis nedtrapping. For 2021 foreslår de blågrønne partiene å redusere eiendomsskatten med 45 millioner kroner. Vi vil be kommunedirektøren legge frem en sak som viser hvordan eiendomsskatten kan trappes ned i neste handlings- og økonomiplan.

Kommunale boliger

Trondheim har i underkant av 4000 boliger for utleie. Behovet for slike leiligheter er langt mindre enn tilbudet. Trondheim har omtrent dobbelt så mange tomme leiligheter som andre store byer. Det betyr at mye kapital bindes i eiendom. Samtidig vil mange

tomme leiligheter gi økte kostnader innenfor utleieområdet samlet. Det er derfor grunnlag for å selge vesentlig mer eiendom enn kommunedirektøren budsjetterer med.

Sykefravær

Sykefraværet har vært høyt over tid i kommunen, og ulike tiltak har ikke nyttet. Det går først og fremst utover kvaliteten i tjenestene. Verdien av produksjonstapet kan anslås til flere hundre millioner kroner årlig. Et fravær på 10 prosent representerer en kostnad for samfunnet på 780 millioner kroner. Korttidsfraværet koster kommunen, basert på tidligere beregninger, omkring 100 millioner kroner i året, forutsatt at det leies inn vikarer for halvparten av fraværet. Det må arbeides systematisk med arbeidsmiljø, ledelse og organisasjon, og erfaringer fra suksesshistorier i både offentlig og privat sektor må tas i bruk. Det gir lite mening at sykefraværet i noen kommunale enheter skal være høyere enn andre kommunale enheter innenfor samme tjenesteområde, eller høyere enn private enheter som driver samme type virksomhet.

Lavt sykefravær, lite gjennomtrekk i stillingene, heltidskultur og kvalitet i tjenestene henger sammen. For å nå målene om mer heltid innen helse og omsorg er det nødvendig å tenke nytt rundt turnuser, inkludert ordninger med langvakter i helgene, og å lære av andre. Kommunen må i samarbeid med de tillitsvalgte og ledelsen av tilbudene arbeide for å nå målene om både lavt sykefravær og flere heltidsstillinger.

Drift

Helse og velferd

Eldreomsorg

Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre mener kommunen må ha som ambisjon at bedre tjenester for eldre hjemmeboende skal bidra til å lette presset på sykehjemmene. Gjennom styrket satsing på hjemmebasert omsorg, habilitering og velferdsteknologi, vil midler bli frigjort til å øke kvaliteten også innenfor heldøgns omsorg.

Flere eldre med pleie- og omsorgsbehov stiller nye krav til helse- og velferdssektoren. Vi vil legge vekt på hjemmebaserte tjenester, gjennom å gi et bedre tilbud for brukerne. Både kapasitet og kompetanse må styrkes. Det bør utredes hvordan arbeidsoppgavene mellom de ulike profesjonene innen helsesektoren kan utnyttes best. Ikke minst må det satses mer på velferdsteknologi som gir bedre tjenester og en lettere hverdag for de ansatte. Det må legges til rette for valgfrihet ved at det åpnes for et større mangfold av tilbud. Kommunen bør inngå samarbeid med, og kjøpe tjenester av, innovative sosiale entreprenører, frivillige og private aktører.

Demensomsorg

Ifølge Nasjonalforeningen for folkehelsen har i dag over 77 000 mennesker i Norge demens, og tallet er ventet å doble seg frem mot 2040. Demenssykdom rammer både yngre og eldre, og stiller derfor store krav til utforming av et tjenestetilbud som ivaretar den enkelte. Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre vil styrke demensomsorgen gjennom å etablere en demenslandsby etter modell fra lignende prosjekt. Ideen bak demenslandsbyer er å skape normalitet, tilpassede aktiviteter for beboerne og små enheter med lett tilgang til uteområder. Det legges til grunn at tilbudet skal være åpent overfor byen og nærmiljøet.

De blågrønne partiene ønsker et sømløst tilbud med gode overganger gjennom hele sykdomsforløpet for demente. Det skal vurderes om Trondhjems Hospital kan supplere sitt tilbud til yngre personer med demens med et bo-, pleie- og aktivitetstilbud tilrettelagt for målgruppen med døgnkontinuerlig behov for pleie og omsorg. Dette for å sikre brukergruppen et sømløst tilbud gjennom hele sykdomsforløpet i kjente omgivelser ved Trondhjems Hospital.

Kjøkkendrift ved Trondhjems Hospital

De blågrønne partiene ønsker å gjenoppta fullverdig kjøkkendrift ved Trondhjems Hospital. Vi vil be kommunedirektøren inngå avtale om dette innenfor en kostnadsramme på 1,1 millioner kroner, og setter av midler til dette i budsjettforslaget. Eventuelle investeringskostnader søkes dekket gjennom statlig tilskuddsordning for gjenåpning av sykehjemskjøkken. Vi mener det er viktig å få vurdert hvilken betydning lokal matproduksjon har for kosthold og matglede. Erfaringer ved kjøkkendrift ved Trondheim Hospital skal brukes for å vurdere om nye helse- og velferdssenter skal bygges med produksjonskjøkken.

Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre foreslår å øke budsjettet innenfor helse og eldre med 35 millioner i 2021, økende til 70 millioner i 2022. Driftsmidler til fullverdig kjøkkendrift ved Trondhjems hospital kommer i tillegg.

Trondheim Døveforening

Døveforeningen fungerer som informasjons-, aktivitets- og kultursenter for døve. Økt tilskudd brukes til foreningens arbeid, kurs, møter, informasjons- og opplysningsarbeid, andre foreningsaktiviteter, samt å bistå medlemmer.

Bo- og aktivitetstilbudet (Boa)

Bystyret har vedtatt strategiplanen "En bedre hverdag for alle", der ett av målene er at mennesker med nedsatt funksjonsevne, i hovedsak utviklingshemming, skal ha individuelt tilrettelagte tjenester som fremmer læring og utvikling. Dette målet kan ikke nås gjennom å vri flere ressurser fra individuelle tilbud, over til felles tilbud. Tjenesteområdet har gjennom mange år vært underfinansiert. Det er stort behov for at

området blir styrket. De blågrønne partiene foreslår derfor at budsjettet økes med 20 millioner kroner i 2021, økende til 40 millioner fra 2022.

Mange av de som har tilbud gjennom Boa har så høye boutgifter at de lever på fattigdomsgrensen. Vi vil derfor endre praksis slik at bygging av nye bo- og aktivitetstilbud ikke skal føre til høyere boutgifter på eksisterende tilbud.

Rustiltaket Utsikten

Utsikten er et viktig tilbud for rusavhengige i Trondheim. Det er et tilbud som reduserer skader og overdoser. Det bidrar til habilitering av en gruppe som er særlig utsatt. Det er et godt tilbud i en vanskelig situasjon for mange, og er av stor betydning for både brukere og pårørende. De blågrønne partiene kan ikke se at dette tiltaket får noen fullverdig erstatning gjennom kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan. Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre foreslår derfor å videreføre driften av Utsikten.

Skole og oppvekst

Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre vil øke ressursene til Trondheimsskolen. Det er dokumentert en betydelig underfinansiering av skolene i Trondheim. Dette gjør at rektorene ikke får gjort lovpålagte oppgaver. Rektorene trenger økte ressurser til å oppfylle bemanningsnorm, til spesialundervisning og ordinær drift. Utfordringene varierer fra skole til skole. Vi har tillit til at de enkelte skolene selv vet hvordan pengene bør brukes for å styrke undervisningen. Kompetanseheving blant mellomledere er viktig for å kvalifisere og motivere flere til å søke rektorjobber. Det er i dag en utfordring med lavt antall søkere til rektorjobber. Mer satsing på ledelse og en bedre økonomi vil gjøre rektorjobben mer attraktiv. Trondheimsskolen skal gi muligheter for alle. Skolen er viktig for den enkelte elevs læring, for samhold og tilhørighet, og som forberedelse til arbeidslivet. I teknologihovedstaden er det naturlig med et tett samarbeid med NTNU. Behovet er spesielt sterkt innenfor skoleledelse og teknologiutvikling/digitalisering. Korona har lært oss de digitale mulighetene i skolen, med mer variert undervisning og ulike gruppestørrelser. Det har bekreftet hvor viktig det er med økt innsats innen digitalisering.

Skolen må utnytte den kompetansen som er i arbeidslivet for øvrig. Trondheimsskolen skal bidra til elevenes dannelse, i vid forstand. Mange elever klarer ikke å gjennomføre et klassisk skoleløp. Det er derfor nødvendig med tidlig innsats allerede i barnehagen. Det må legges mer vekt på elevers helsemessige og psykososiale vansker. Trondheim opplever alvorlige tilfeller av mobbing og trakassering på skolen. For å forebygge dette behøves tverrfaglig innsats overfor sårbare familier og elever som har det vanskelig hjemme. At stadig flere utsettes for digital mobbing og trakassering må tas på alvor.

For å nå kvalitetsmålene vi har satt for skolen, er det nødvendig å oppfylle de nasjonale målene i lærernormen, samtidig som skolene har ressurser nok til nødvendig spesialundervisning og til å prioritere laget rundt eleven. De blågrønne partiene foreslår derfor å øke budsjettet med 50 millioner for 2021.

Barnehager

Styrking av barnehagenes økonomi.

Granås og Jakobsli skoler

De blågrønne partiene foreslår tidligere oppstart av Granås skole, og vil be kommunedirektøren fremme en sak som viser hvordan Jakobsli skole raskt kan realiseres gjennom samarbeid med private aktører, der private står for utbygging og kommunen inngår langsiktig leieavtale.

Kultur, idrett og friluftsliv

Trondheim har gjennom de siste årene markert seg som kulturby og byen huser et mangfoldig og variert kulturtilbud. Høyre, Frp, Pp og Venstre ønsker å styrke kulturbyen Trondheim ytterligere. Trondheim bruker mindre penger på kunst og kultur enn gjennomsnittet i sammenlignbare kommuner. Spesielt Trondheim folkebibliotek er underfinansiert og det er på tide at bibliotekene løftes. Bibliotekene er en viktig arena i bydelene med tilbud til alle aldersgrupper, spesielt barn og unge. Vi vil satse på et nytt bydelsbibliotek for barn og unge på Lade/Lilleby, og øke bemanningen og mediebudsjettet til Trondheim folkebibliotek.

Opptrapping av kulturbudsjettet

Ved behandling av kommunedelplan for kunst og kultur høsten 2019 påpeker bystyret at Trondheim kommune må øke sine ambisjoner og ha en sterk prioritering av kunst og kultur, på linje med andre storbyer og kommuner i Norge. Bystyret har vedtatt at prosentandelen av midler til kunst- og kulturformål i det årlige driftsbudsjettet skal øke fra 2,5 prosent (inkl utgifter til kulturskolen) til tre prosent.

Trondheim folkebibliotek

Bibliotekene er en viktig samfunnsaktør for alle aldersgrupper, spesielt barn og unge. Bibliotekene har tatt en rolle som arena for kultur og kunnskap, som spesielt retter seg mot barn og unges behov for møteplass og lekested, med ulike tilbud i bydelene. I tråd med handlingsprogrammet for kunst og kultur i perioden 2020 - 2023 må bemanningen ved bibliotekene økes, for å gi innbyggerne felles sosiale møteplasser inne og sikre innbyggerne kunnskapspåfyll livet gjennom. De blågrønne partiene vil styrke bibliotekene i perioden.

Nordenfjeldske Pop-up utstillinger

Nordenfjeldske kunstindustrimuseum stenger fra og med 1. januar 2021. Museet har et omfattende arbeid foran seg med både å sikre og flytte sin unike samling. Trondheim

kommune bør bistå slik at deler av samlingen kan være tilgjengelig for publikum når museet holder stengt. Det bevilges 200 000 kr i 2021, og en økning til 400 000 kr påfølgende år, til å realisere museets ønske om pop-up utstillinger eller digitale utstillinger i perioden. Kommunedirektøren bes gå i dialog med NKIM om hvordan Trondheim kommune ellers kan bidra med å legge til rette for pop-up utstillinger fremover.

Seminarplassen

Bygningsmassen etter Klæbu seminar er et unikt kulturminne som det eneste gjenværende helhetlige anlegget av seminarene som ble reist for å utdanne lærere i Norge. Deler av anlegget er fortsatt i kommunalt eie. Ny rapport og tilstandsrapport høsten 2020 redegjør for behovene for vedlikehold og bruk av Seminarplassen. Partiene foreslår å sette av 300 000 kr til videre bruk og drift. Kommunedirektøren bes følge opp prosessen videre rundt freding av anlegget, og mulig organisering av seminarplassen fremover som for eksempel en stiftelse.

Onsøyhåggån

Onsøyhåggån var Trondheim kommunes sist bebodde husmannsplass. Husmannsvesenet er en viktig del av vår sosialhistorie som må formidles til etterslekten. Bygningene er donert til Byneset historielag, men husmannsplassen må flyttes. Et tilskudd på 500 000 kroner til historielaget vil være en delvis dekning av kostnadene knyttet til flytting.

DansiT

DansiT og dansefestivalen Multiplié ligger inne som to separate poster i kommunedirektøren sitt driftsbudsjett. Multiplié dansefestival er en del av DansiT og postene slås derfor sammen til en post. Vi ønsker å styrke kunstfeltet dans, og øker kommunens støtte til DansiT til totalt 1,1 million kroner.

Styrke fritidsklubbene slik at de kan utvide sitt tilbud

Det er behov for å styrke tilbudet til barn og unge i bydelene. Fritidsklubbene spiller en viktig rolle som møtested og arena for alle ungdom. Det er et økende behov for å utvide fritidsklubbenes tilbud, spesielt i helgene. En økning på 500 000 kr vil gi fritidsklubbene rom til å utvide sine tilbud der det er størst behov.

Frokosttilbud i regi av fritidsklubbene

Ved bydel Lerkendal er det prøvd ut et frokosttilbud til 8. klassingene ved Sunnland ungdomsskole en gang per uke. Frokosttilbudet, som er svært populært, er et samarbeid mellom fritidsklubben, BFT og Kirkelig fellesråd. Flere fritidsklubber ønsker å opprette samme tilbud. De blågrønne partiene setter av ytterligere 500 000 kr til det fritidsklubbene og frokosttilbud.

Kosmorama

I 2020 nådde Kosmorama ut til over 5 000 skoleelever. Interessen fra skolene var større enn de kunne innfri, og 1 300 stod på venteliste. Nå ligger det an til at de må halvere antallet elever som kan benytte seg av Kosmorama sitt tilbud. For at Kosmorama i 2021 skal klare å opprettholde et tilbud til 5 000 skoleelever, kan de leie Nova Kinosenter en ekstra uke. Ved å øke bevilgningene til Kosmorama med 200 000 kr kan det realiseres, og et tilbud til over 5 000 skoleelever opprettholdes.

Trondhjems Kunstforening

Kunstforeningen mangler forskriftsmessig brannsikring. Siden eiendommen har en heftelse om at kommunen kan overta den vederlagsfritt fra Kunstforeningen, har ikke Kunstforeningen mulighet til å ta opp lån på eiendommen. Kunstforeningen må utbedre manglene innen 31.07.2021. I januar 2020 fikk Kunstforeningen innvilget 500 000 kr av sin søknad på en million kroner til støtte til brannsikring fra Trondheim kommune. Brannsikring koster anslagsvis tre millioner kroner. Dersom kommunen bidrar med totalt en million kroner, er det mulig å finansiere resten gjennom ulike tilskudd.

Ishall Tiller, regulering og investering

Isidrettene har over flere år hatt en utilfredsstillende anleggssituasjon. Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre vil prioritere realisering av en ishall på Tiller. Det avsettes én million kroner i 2021 og to millioner i 2022 til reguleringsarbeid og til oppstart av byggeprosjekt i slutten av økonomiplanperioden.

Bydelsbibliotek Lade/Lilleby

Nytt bydelsbibliotek på Lade/Lilleby ble vedtatt i 2013. Lade/Lilleby er en bydel i vekst med stort behov for tilbud til barn og unge. Etablering av bibliotek i samlokalisering med Lilleby skole anslås til 5,9 millioner kroner.

Miljø, næringsliv og byutvikling

Klimapartnerskap og smarte løsninger

De blågrønne partiene vil at Trondheim skal være en foregangskommune for klima og miljø. Utslipp av CO₂ og tap av artsmangfold er to av de største utfordringene i samfunnet. Partiene vil derfor avsette inntil 10 millioner kroner til ulike tiltak innenfor området. Dette ønsker vi å gjøre i partnerskap med Sintef for å forankre tiltakene i forskningen, noe som er naturlig i teknologihovedstaden Trondheim. Alle anbud i kommunen må ha som utgangspunkt at klimaavtrykket skal bli minst mulig.

Et forskningspartnerskap med Sintef kan gi kommunen ny kunnskap og kompetanse til å gjøre gode og effektive miljøvalg. Det kan blant annet omfatte utvikling av moderne, klima- og miljøvennlige bydeler og nabolag. Nye og gamle kommunale bygg må ta i bruk nye intelligente løsninger for å få mest mulig effektiv energibruk. Det må tas vare på betongbygg der det er mulig fordi de binder CO₂. Flest mulig kommunale bygg skal ha soltak og solenergi integrert i byggene der dette er mulig. Bedre arealutnyttelse, blant

annet ved bygging på tak og kombinasjon av kommunale formålsbygg og boliger, må vurderes. De blågrønne partiene ber om at kommunedirektøren kommer tilbake med en sak om hvordan et forskningspartnerskap med Sintef kan gjennomføres.

Fortetting og sentrumsnær byutvikling

Kommunens fortettingspolitikk må dreies fra byens småhusbebyggelse og over til sentrale områder, ikke minst de sentrumsnære havneområdene som Nyhavna, Vestre kanalhavn og deler av Brattøra. Det må tilrettelegges næringsarealer slik at virksomheter som flytter ut har alternativ lokalisering, slik det kan settes fart i omforming av Trondheims sjøfront. Dette kan bli Trondheims fjordby, og et forbilde for andre byer, når det gjelder byutvikling og teknologianvendelse.

Samspill med næringslivet

Kunnskapsmiljøene i Trondheim gir gode forutsetninger for å skape nye arbeidsplasser gjennom gründerskap og innovasjon i eksisterende bedrifter. Kommunen skal bidra til gode rammevilkår og tilrettelegging slik at det investeres og skapes arbeidsplasser i Trondheim. Næringslivet skal høres i alle relevante saker. Gjennom gode samarbeidsordninger kan vi få bedre løsninger og unngå unødvendige konflikter. Næringslivet skal oppleve rask og nøyaktig saksbehandling, og at god infrastruktur prioriteres.

Innovative anskaffelser

Gjennom langsiktige avtaler med private partnere kan Trondheim kommune redusere energibruken betydelig. Det settes av penger til å komme i gang med dette arbeidet, blant annet ved å finne samarbeidsformer og anbudsmodeller som er i tråd med anskaffelsesreglementet. Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre foreslår at det settes av 5 millioner hvert år i fire år til dette formålet. Denne satsingen må også sees i sammenheng med satsing på klimapartnerskap.

Brøyting i boliggate

De blågrønne partiene vil styrke vedlikeholdet i boliggate. Dårlig brøyting betyr dårlig fremkommelighet, flere ulykker og sosial isolasjon for folk som har vanskelig for å bevege seg utenfor egen bolig når veiene er dårlig brøytet. God brøytestandard skal derfor opprettholdes. Partiene foreslår i tillegg åtte millioner mer til asfaltering i 2021, utover kommunedirektørens forslag.

Byarkitekt

De blågrønne partiene setter av penger til å opprette en funksjon som byarkitekt, for å sikre at estetiske hensyn blir bedre ivaretatt i byutviklingen.

Visit Trondheim

10 millioner kroner disponeres som engangsbeløp til Visit Trondheim, for å ivareta destinasjonsselskapet som er rammet av kraftig inntektssvikt og akutt likviditetskrise.

Visit Trondheim vil spille en avgjørende rolle for å hjelpe reiselivsnæringen tilbake på fote når koronapandemien er over.

Helårsdrift toaletter

Beløpet dekker helårsdrift for toaletter på Grilstad og Festningen.

Områdeløft

De blågrønne partiene ønsker å prioritere Lademoen som ett av flere områder i en videre satsing på områdeløft.

Endringer i driftsbudsjettet

Ekstra satsinger

Forslag til endringer	2021	2022	2023	2024
Eldre og helse	35	70	70	70
Kjøkken, Trondhjems Hospital	1,1	1,1	1,1	1,1
Trondheim Døveforening, tilskudd	0,3	0,3	0,3	0,3
BOA	20	40	40	40
Utsikten, opprettholde drift	3,1	4,1	4,1	4,1
Skole, styrking	50	70	70	70
Barnehager	5	5	8,3	8,3
Bibliotekene	2,15	3,15	6,45	6,45
NKIM	0,2	0,4	0,4	0,4
Seminarplassen	0,3	0,3	0,3	0,3
Onsøyhåggån	0,5			
DansIT	0,15	0,15	0,15	0,15
Fritidsklubber	0,5	0,5	0,5	0,5
Frokosttilbud v fritidsklubber	0,5	0,5	0,5	0,5
Kosmorama	0,2			
Trondhjems kunstforening	0,5			
Tillertomta, regulering	1	2		
Klimapartnerskap, nytt samarbeid	10	10	10	10
Innovative anskaffelser, redusert energibruk, EPC, mm	5	5	5	5

Vei, asfalt og vintervedlikehold	8	15	15	15
Byarkitekt	2,5	5	5	5
Støtte til Visit Trondheim 2021	10			
Helårsdrift nye toalett	0,4	0,4	0,4	0,4
Sykefravær, nye tiltak	5	5	5	5
Eiendomsskatt	45	45	45	45
Sum	206,4	282,9	287,5	287,5

Inndekning drift

Forslag til endringer	2021	2022	2023	2024
Økt effektivisering 0,4%	8,2	8,2	8,2	8,2
Utredningspott, sentralt plasserte bevilgninger	3	3	3	3
Usikkerhetsavsetning, sentralt plasserte bevilgninger	30	30	30	30
Buffer	10	10	10	10
Reduksjon i ekstraordinære avdrag	70,7	114,7	119,3	117,5
Konkurransesutsetting	30	50	50	50
Statlige koronatiltak	10			
Innovative anskaffelser, redusert energibruk, EPC, mm	18	35	35	35
Sykefravær	8	16	16	16
Reiser	2	1	1	1
Redusere antall komiteer				1,8
Dialogkonferanser byggeplass	1,5			
Dispfondet, til klimapartnerskap og innovative anskaffelser	15	15	15	15
Innleie av arbeidskraft		3	5	5
Sum	206,4	282,9	287,5	287,5

Effektivisering

De blågrønne partiene foreslår samtidig å øke effektiviseringskravet i kommunen, som gir en ytterligere innsparing på 8,2 millioner fra 2021. Helse- og velferdsområdet og skole- og oppvekstområdet skjermes fra det økte kravet i partienes budsjettforslag.

Utredningspott sentralt plasserte bevilgninger

Utredningspott under sentralt plasserte bevilgninger økes ikke.

Usikkerhetsavsetning og buffer

Usikkerhetsavsetning disponeres for å styrke tjenesteområdene.

Ekstraordinære avdrag

De blågrønne partiene foreslår det i løpet av økonomiplanperioden betales 1,3 milliarder kroner i ekstraordinære avdrag utover de lovpålagte minimumsavdragene.

Konkurranseutsetting

Kvaliteten på tjenesten er det viktigste for de blågrønne partiene. Det uavhengig om det er drevet kommunalt, privat eller av ideelle organisasjoner. Vi tror anbud og konkurranse kan bidra til bedre tjenester til lavere kostnader. Det gjelder spesielt innenfor helse og velferd, eiendomsforvaltning og tekniske tjenester.

Kommunen har en svært viktig rolle som bestiller av ulike tjenester. Det betinger at kommunen har god kompetanse til å administrere slike innkjøp. Gjennom bedre ressursutnyttelse og konkurranse mellom kommunen og ulike tilbydere, mener de blågrønne partiene det er mulig å hente ut en økonomisk gevinst på 30 millioner kroner i 2021, økende til 50 millioner kroner fra 2022.

Statlige koronatiltak - mindre overføring til disposisjonsfondet

Ti millioner kroner disponeres som engangsbeløp til Visit Trondheim.

Innovative anskaffelser

Gjennom langsiktige avtaler med private partnere kan Trondheim kommune redusere energibruken betydelig. Dette gjelder f.eks. gatelys, kjøling og oppvarming i offentlige bygg etc. I tillegg til sparte kostnader, kan kommunen oppnå store klimagevinster. Pilotprosjekter hvor innsparingen gjennom redusert energibruk blir en del av regnestykket bør gjennomføres.

Lavere sykefravær

Kommunen har ikke lyktes i arbeidet med å få ned sykefraværet. Resultatet er et vedvarende høyt sykefravær. Store variasjoner fra enhet til enhet viser at sykefravær ikke nødvendigvis er en direkte følge av bemanning eller ressursinnsats.

HMS-undersøkelsen viser også at en stor del av sykefraværet skyldes emosjonelle og relasjonelle forhold på arbeidsplassen mellom arbeidstakere, ledere og tjenestemottakere. Dette er forhold det er mulig å gjøre noe med. Ekstra innsats og målrettede tiltak må til for å få ned sykefraværet. Samarbeidspartiene mener dette arbeidet må målrettes sterkere. Mer kunnskap om hvilke tiltak som gir effekt er nødvendig, og innsatsen må konsentreres om tiltak som faktisk virker. Det skal settes

inn ekstraordinære tiltak i enheter som har høyt fravær. Det er et ledelsesansvar å sørge for at dette blir gjennomført.

Reiser

Det gjennomføres et generelt kutt i reiseaktivitet, inkludert for bystyrets komiteer.

Kutt i antall komiteer

Flertallspartiene vedtok å utvide antall bystyrekomiteer fra seks til åtte komiteer, til en kostnad på 1,8 millioner årlig til godtgjøring og drift. De blågrønne partiene ønsker å gå tilbake til seks komiteer, og foreslår dette med virkning fra 2024.

Dialogkonferanser utslippsfrie byggeplasser

Gjennomføres innenfor budsjettammen.

Disposisjonsfondet

Overføring fra disposisjonsfondet brukes til å dekke kostnader knyttet til innovative anskaffelser og partnerskap med Sintef.

Innleie av arbeidskraft

Økte driftsbudsjetter og aktivt arbeid for å redusere sykefraværet reduserer behovet for innleid arbeidskraft.

Avvikling av Analysesenteret og Labtjenester

Gjennom flere år har det vist seg vanskelig å drive Analysesenteret på en økonomisk bærekraftig måte. Bystyret ber om at Analysesenteret og Labtjenester avvikles, og at Trondheim kommune kjøper de aktuelle tjenestene fra andre aktører.

Investeringer

Investeringer, endringer	2021	2022	2023	2024
Granås skole			10	100
Ishall på Tiller			30	70
Bydelsbibliotek Lade/ Lilleby		5,9		
Olavshallen	5			
Hoeggen skole	22			
Økt salg eiendom	-55	-50	-50	-50
Investering formålstimter	-10	-10	-10	-7,9
Endret låneopptak	-38	-54,1	-20	112,1

Granås skole

Mangel på skolekapasitet skaper stadig utfordringer i flere bydeler, både for skolebarn og for utvikling av bydelene. Bygging av Granås skole er en betingelse for nye boliger i området. De blågrønne partiene ønsker å fremskynde byggingen av Granås skole, og legger inn oppstartsbevilgning i 2023.

Flerbruksanlegg/ ishall Tiller

Høyre, Fremskrittspartiet, Pensjonistpartiet og Venstre foreslår oppstart av bygging av ny ishall på Tiller i siste halvdel av økonomiplanperioden.

Bydelsbibliotek Lade/ Lilleby

Nytt bydelsbibliotek på Lade/Lilleby ble vedtatt i 2013. Lade/Lilleby er en bydel i vekst med stort behov for tilbud til barn og unge. Etablering av bibliotek i samlokalisering med Lilleby skole anslås til 5,9 millioner kroner.

Hoeggen skole

Det vises til bystyrevedtak PS 212/20 om nødvendige tiltak på Hoeggen skole.

Olavshallen

Trondheim kommunes bidrag til ombygging av Olavshallen økes med fem millioner kroner.

Inndekning

Salg av kommunale boliger og eiendommer

Situasjonen på boligmarkedet og for de kommunale boligene har endret seg dramatisk de senere årene. Mens rundt 900 sto på venteliste for kommunal bolig på det meste står nå mange boliger ledige. Dette påfører kommunen et stort tomgangstap. Det er derfor ønskelig at kommunen øker nedsalget av boliger. Nedsalget må gjøres slik at det ikke fører til at gjengs leie øker for de som fortsatt bor i kommunale boliger.

Det er videre behov for en gjennomgang at kommunens eiendommer med sikte på å selge eiendommer som ikke er aktuelle til fremtidige formålstomter, kommunal infrastruktur, parker/ grøntområder, eller andre sentrale funksjoner.

Det legges opp til økt salg av boliger, i tillegg til salg av ubebygde, regulert eiendom, som kommunen ikke har behov for.

Formålstomter

Budsjett til kjøp av formålstomter reduseres.

Verbalforslag

Konkurransetsetting

Bystyret ber kommunedirektøren fremme en sak hvor det foretas en kritisk gjennomgang av de tjenester kommunen i dag utfører. Kvalitet, effektivitet og kostnader for den enkelte tjeneste skal vurderes. Det skal legges grunnlag for hvilke deler av kommunens aktivitet som kan konkurransetsettes. Kommunen og private selskaper, inkludert ideelle organisasjoner, skal konkurrere på like vilkår om å utføre tjenestene, og kostnadsbesparelsene skal komme til uttrykk etter anbudskonkurranser.

Fritt brukervalg

De som mottar tjenester i hjemmet, må selv få innflytelse over hvem som utfører dem. Det innføres fritt brukervalg innenfor hjemmetjenesten. Kommunedirektøren bes om å fremme en sak hvor det redegjøres for hvordan fritt brukervalg kan organiseres i Trondheim kommune. Saken legges frem til behandling i første halvdel av 2021.

Nedtrapping av eiendomsskatten

Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak som viser hvordan eiendomsskatten kan trappes ned i neste handlings- og økonomiplan.

Kapitalfrigjøring gjennom salg

Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak som gjennomgår kommunens eierskap, med sikte på kapitalfrigjøring gjennom salg.

Rask psykisk helsehjelp

Bystyret ber kommunedirektøren sørge for at ordningen med Rask psykisk helsehjelp er tilgjengelig for innbyggerne i Trondheim.

Fylkeskommunal medfinansiering Granåsen hoppbakke

Bystyret viser til bystyrevedtaket av 30. september 2020, *"Bystyret forventer at Trøndelag fylkeskommune bidrar i finansieringen knyttet til hoppanlegget og relevante rekkefølgebestemmelser"*, og ber kommunedirektøren orientere formannskapet om hvordan dette er fulgt opp overfor fylkeskommunen.

Kjøkkendrift ved Trondhjems Hospital

Bystyret mener det er viktig å få vurdert hvilken betydning lokal matproduksjon har for kosthold og matglede. Erfaringer ved kjøkkendrift ved Trondheim Hospital skal brukes for å vurdere om nye helse- og velferdssenter skal bygges med produksjonskjøkken.

Sømløst tilbud for yngre personer med demens ved Trondhjems Hospital

Bystyret ber kommunedirektøren fremme en sak til formannskapet som vurderer om Trondhjems Hospital kan supplere sitt tilbud til yngre personer med demens med et bo-, pleie- og aktivitetstilbud tilrettelagt for målgruppen med døgkontinuerlig behov for

pleie og omsorg. Dette for å sikre brukergruppen et sømløst tilbud gjennom hele sykdomsforløpet, i kjente omgivelser ved Trondhjems Hospital.

Demenslandsby i Trondheim

Bystyret ber kommunedirektøren fremme en sak som viser hvordan Trondheim kan etablere et nytt (eller eksisterende) helse- og velferdssenter som en demenslandsby. Saken bør vurdere ulike modeller ut ifra erfaringer der slike demenslandsbyer er etablert. Bystyret mener det er viktig at etablering av demenslandsby inkluderer ulike funksjoner innenfor aktivitet, helse, handel og sosiale møteplasser.

Samarbeid med private for å bygge skoler

Bystyret ber kommunedirektøren fremme en sak som viser hvordan Jakobsli skole raskt kan realiseres gjennom samarbeid med private aktører, der private står for utbygging og kommunen inngår langsiktig leieavtale.

Tidligere realisering av Granås skole

Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak som viser hvordan Granås skole kan realiseres tidligere enn forutsatt i forslaget til handlings- og økonomiplan 2021-2024.

Økt tid for kontaktlærere

Kontaktlærerne er viktig for et godt skole-hjem-samarbeid. Det er nødvendig å styrke dette arbeidet. Bystyret ber kommunedirektøren komme tilbake med en plan for hvordan dette kan trappes opp fra og med 2022.

Prøveprosjekt, henvisning til BUP

I forbindelse med saken "Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024) har Stortinget bedt regjeringen gjennomføre et prøveprosjekt der helsesykepleiere kan henvise barn og unge til Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP). Bystyret ber kommunedirektøren søke på vegne av Trondheim kommune om deltakelse i prøveprosjektet.

Mobbeombud

Bystyret ber kommunedirektøren legge frem en sak om opprettelse av mobbeombud i Trondheim.

Forsknings- og klimapartnerskap

Bystyret ber om at kommunedirektøren kommer tilbake med en sak om hvordan et forskningspartnerskap mellom Trondheim kommune og Sintef kan gjennomføres.

Innovative anskaffelser

Gjennom langsiktige avtaler med private partnere kan Trondheim kommune redusere energibruken betydelig. Dette gjelder f.eks. gatelys, kjøling og oppvarming i offentlige bygg. Det må settes i gang pilotprosjekter hvor innsparingen gjennom redusert

energibruk blir en del av regnestykket. Dette kan for eksempel gjøres ved at innspart beløp deles med en privat samarbeidspartner der den private samarbeidspartneren gjør investeringene i ny teknologi. Det legges til grunn at investeringene også skal gi en klimagevinst (eks. lavere strømforbruk, klimavennlig kjølemedium, etc.). Bystyret ber kommunedirektøren komme i gang med dette arbeidet, blant annet ved å avklare samarbeidsformer og anbudsmodeller som er i tråd med anskaffelsesreglementet.

EPC (Energy Performance contracting)

Enova anbefaler at kommunene tar i bruk avtaler som skal redusere energiforbruket gjennom å gi oppdraget til selskap som er eksperter på dette. Det kalles EPC- Energy performance contracting. Enova har beregnet at Trondheim kommune kan spare 24,2 GWh, som kan gi en årlig innsparing på 17 millioner kroner. Bystyret ønsker en snarlig utredning om denne modellen.

Veivedlikehold og trygg skolevei

Etterslepet på vedlikehold av kommunale veier er på ca 1700 millioner. Dårlig veistandard betyr utrygge skoleveier, dårlig fremkommelighet og dårlig samfunnsøkonomi. Det er langt dyrere å ta igjen et etterslep på vedlikeholdet enn å vedlikeholde veiene slik at standarden er jevnt høy. Samarbeidspartiene foreslår derfor at kommunen prøver ut en OPS-modell i Heimdalsområdet for oppgradering og vedlikehold av alle veiene i området. Hvis prøveprosjektet er vellykket, utvides løsningen til å gjelde hele Trondheim.

Bystyret ønsker å ta et løft ved å ta lærdom av Nye Veier som har dokumentert en innsparing på ca 17 prosent på sine prosjekter. I tillegg har man til dels bygd nye veier med høyere standard. Mer bruk av totalentrepriser, samt entreprenører med totalansvar for drift og vedlikehold i 20 år, er en del av måten Nye Veier sørger for effektiv prosjektgjennomføring. Selskapet legger vekt på livsløpskostnader. Det betyr at man gjerne investerer mer i byggefasen for å redusere kostnadene i drifts- og vedlikeholdsfasen.

Skattefritak for busskort

Bystyret ber om at Trondheim kommune søker om å bli pilotkommune for skattefritak når arbeidsgiver betaler periodekort på bussen.

Hogst AS

En andel av Trondheim kommunes skogskjøtsel skal tildeles Hogst AS gjennom reserverte kontrakter.

Sosiale entreprenører

Sosiale entreprenører i skjæringspunktet mellom offentlig sektor, ideelle organisasjoner og næringsliv kan bidra til gode løsninger som gir både økonomisk og sosial virkning. Sosiale entreprenører kan bidra til å løse oppgaver som faller utenfor kommunens

direkte ansvar, men som likevel har stor innvirkning på kommunens økonomi og tjenester. Eksempler på slike aktører er Noen AS, Stiftelsen FIRE - Ett skritt videre, Hogst AS og Ungt Entreprenørskap. Bystyret mener Trondheim kommune bør søke samarbeid med sosiale entreprenører for å finne nye løsninger på ulike velferdsoppgaver.

Nordenfjeldske kunstindustrimuseum

Nordenfjeldske kunstindustrimuseum stenger 1. januar 2021. Trondheim kommune bør bistå slik at deler av samlingen kan være tilgjengelig for publikum når museet holder stengt. Kommunedirektøren bes gå i dialog med NKIM om hvordan Trondheim kommune kan bidra til at museet får vist sin unike samling gjennom pop-up utstillinger fremover.

Bibliotekplan

I løpet av perioden bes kommunedirektøren utarbeide en bibliotekplan. Planen skal gi en tydelig retning og synliggjøre hva som må prioriteres på bibliotekfeltet fremover, gjerne inspirert av Oslo og andre kommuner som har en tilsvarende plan.

Mobilisering av frivillighet og sivilsamfunn

Mange av utfordringene vi står overfor lar seg ikke løse av kommunen eller innenfor kommunale virksomheter. Bystyret mener Trondheim kommune må oppmuntre til nye og utradisjonelle løsninger og bidra som en aktiv partner i samarbeid med frivillige, ideelle og ulike private organisasjoner. En rekke viktige tiltak som avlastar kommunen og skaper tilbud kommunen ikke kan skaffe, faller mellom flere stoler når det gjelder finansiering. Bystyret mener kommunen må være en pådriver for å finne nye finansieringsmodeller for utfordringer som ligger innenfor både kommunalt og statlig ansvar, som innen eldreomsorg, rusomsorg eller barne- og familietjenesten, gjennom samarbeid med NAV, kriminalomsorgen, frivillige og ideelle organisasjoner. Trondheim kommune må bli en foregangskommune innen løsning av sammensatte oppgaver.

Nytt orgel i Ranheim kirke

Orgelet i Ranheim kirke preges av dårlig vedlikehold over lang tid. Det har vært diskutert flere alternativer for orgel i Ranheim kirke, blant annet restaurering av eksisterende orgel, nytt elektronisk orgel, og nytt pipeorgel. Orgelkomiteen anbefaler å investere i et nytt pipeorgel, med en kostnad på 3-4 millioner kroner, istedenfor elektrisk orgel. Dette blant annet med basis i Ranheim kirkes funksjon som kultur- og kunstkirke. Bystyret ber kommunedirektøren vurdere hvordan Trondheim kommune kan bidra til et nytt pipeorgel i Ranheim kirke.